

การจัดกิจกรรมหยั่งรู้อันตราย แผนกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน
และเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม บริษัทผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Kiken Yoshi Training Activities (KYT) Forming Process Department
and Coating Workpiece to Prevent the Rust in Electronic Parts Industry
in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

สมปรารถนา สุขเกษม¹ เพ็ญญา ภู่งาม²

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่มีความเสี่ยงจากการทำงาน เพราะต้องใช้ความแม่นยำในการผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะกลุ่มฮาร์ดดิสก์ และพนักงานต้องทำงานร่วมกับเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษา ผลการจัดกิจกรรมหยั่งรู้อันตรายเพื่อลดอุบัติเหตุจากการทำงาน พื้นที่ที่ใช้ทำการวิจัยเป็นกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน และกระบวนการล้างและเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม บริษัทผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบค้นหาอันตราย และแบบมาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ผลการค้นหาอันตรายและจัดทำมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และสถิติเชิงวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณหาค่าร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า การค้นหาอันตราย และจัดทำมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อนำไปจัดกิจกรรมหยั่งรู้อันตรายให้กับกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน และกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม หัวหน้างานให้ความร่วมมือในการร่วมมือกันค้นหาอันตรายในพื้นที่การปฏิบัติงาน ร่วมกันกำหนดแผนมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และหาวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยโดยจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับพนักงาน และผลการจัดทำกิจกรรมหยั่งรู้อันตรายของหัวหน้างานและพนักงานในสัปดาห์แรก ทั้งสองแผนกมีการทำกิจกรรมฯ ไม่ครบร้อยละ 100.00 โดยพบปัญหาจากการที่หัวหน้างานมีเรื่องที่พูดคุยกับพนักงานหลายเรื่องจนทำให้หมดเวลาและหัวหน้างานบางส่วนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการทำกิจกรรม แต่ในสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 4 พบว่า มีการทำกิจกรรมครบร้อยละ 100.00 ทุกวัน ดังนั้น การทำกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ในการทำงาน จึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

คำสำคัญ: กิจกรรมหยั่งรู้อันตราย, กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย

Abstract

The electronics industry is a type of industry that is at risk from work because it requires an accurately high production precision. Especially, the hard disk and employees who have to work with

¹ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมลล์ nuuna898@gmail.com

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมลล์ ppennapa@aru.ac.th

modern machines and technology which probably cause occupational accidents. This study is to find the results of Kiken Yoshi Training activities (KYT) to reduce occupational accidents. The area used for research is the forming, washing and coating the workpiece to prevent rust processes in an electronic parts industry in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The research tools were the hazard search model and the preventive measure to prevent accidents from work. The statistics used in data analysis were descriptive statistics. In analyzing the hazard search results and preparing the preventive measures for accidents and an analytical statistic using statistical in the calculation of percentages.

The study found that the hazard search and preparing the preventive measures for accidents to find the results of Kiken Yoshi Training activities for the forming and coating the workpiece to prevent rust processes. The supervisor provides cooperation in the hazard search in the operation area. Jointly formulate a plan to prevent accidents and find safe work practices by organizing Kiken Yoshi Training activities (KYT) to be implemented with employees. The results of the First Week Supervisor and Employee's KYT Intellectual Activity (KYT) activity. Both departments did not complete 100.00 percent of the activities, with the problem of the supervisor having many matters to discuss with employees until the time was expired and some supervisors still did not understand how to do the activities. However, in week 2 to week 4, it was found that 100.00 percent of activities were performed every day. Therefore, doing activities to promote work safety is an activity that helps reduce the occupational work-related accidents.

Keywords: Kiken Yoshi Training Activities (KYT), Safety Promotion Activities

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นและยังคงขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการทำงานจะต้องแข่งขันกับเวลาเพื่อทำงานตามเป้าหมายและจะต้องปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เป็นลักษณะงานที่ต้องใช้ความละเอียด และความแม่นยำในการทำงานค่อนข้างสูง จึงอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุกับพนักงานขึ้นได้ และลักษณะสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุหรือสิ่งของ ตัด บาด หรือที่ม้วนจากเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ ประกอบกับการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย เป็นต้น อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้รับการบาดเจ็บและทรัพย์สินเสียหายได้ (กระทรวงแรงงาน, 2562)

บริษัทผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ทำการผลิตฮาร์ดดิสก์ส่งออกทั้งในและต่างประเทศ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นส่วนสำคัญของฮาร์ดดิสก์ จึงเป็นลักษณะการทำงานที่ต้องใช้ความแม่นยำสูง และแต่ละกระบวนการทำงานมีสิ่งที่เป็นความเสี่ยงหรืออันตรายต่อการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นพนักงานโดนชิ้นงานบาดมือ อุปกรณ์ใส่งานล้มทับพนักงาน พื้นที่การทำงานมีเสียงดัง พนักงานที่ใช้คอนยวม้วนวัสดุดิบชนเพื่อนร่วมงาน พนักงานลัดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่สาเหตุมักเกิดจากการที่พนักงานปฏิบัติงานรีบเร่งจนขาดความระมัดระวังในการทำงาน และจากสถิติอุบัติเหตุในปี 2563 อุบัติเหตุที่พบมากที่สุด คือ กระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน และกระบวนการล้างเคลือบป้องกันสนิม เกิดทั้งหมด 7 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (สถิติข้อมูลอุบัติเหตุบริษัท ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2563, 2564) จากข้อมูลดังกล่าว



**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการลดอุบัติเหตุจากการทำงานด้วยกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน โดยนำเอากิจกรรมการหยั่งรู้อันตรายมาใช้เป็นกิจกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยให้กับพนักงาน เพื่อให้พนักงานคาดการณ์ถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น และช่วยกันค้นหาอันตรายที่แอบแฝง พร้อมทั้งมีการกำหนดวิธีการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นในระดับหัวหน้างาน เพราะ กิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและเหมาะกับงานที่เป็นอันตรายมาก มีแบบฟอร์มในการวิเคราะห์ ซึ่งหัวหน้างานจะมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าพนักงานและให้หัวหน้างานนำกิจกรรมการหยั่งรู้อันตรายไปทำร่วมกับพนักงานเพื่อกระตุ้นเตือนพนักงานให้ทำงานด้วยความระมัดระวังให้ทำงานตามขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยและไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อค้นหาอันตรายจากการทำงานร่วมกับหัวหน้างาน และนำผลการค้นหาอันตราย มาจัดทำมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ
2. เพื่อจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตรายให้กับหัวหน้างานแผนกกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงานและกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้างานและพนักงาน บริษัท ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งหมด 28 คน แบ่งเป็นกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน จำนวน 15 คน และกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม จำนวน 13 คน

การสุ่มตัวอย่าง เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทั้งสองแผนกเป็นกระบวนการที่มีการเกิดอุบัติเหตุบ่อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย แบบค้นหาอันตรายจากการทำงาน เพื่อนำมาจัดทำมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และแบบมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อนำมาทำกิจกรรมหยั่งรู้อันตราย

ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล เดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม 2563 และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ผลการค้นหาอันตรายและจัดทำมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และสถิติเชิงวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า เป็นหัวหน้างานและพนักงาน บริษัท ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งหมด 28 คน แบ่งเป็นกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน จำนวน 15 คน และกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม จำนวน 13 คน

2. ผลการศึกษาการค้นหาอันตรายและการจัดทำมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ ในพื้นที่การปฏิบัติงานกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน

พบว่า หัวหน้างานให้ความร่วมมือในการร่วมมือกันค้นหาอันตรายในพื้นที่การปฏิบัติงาน และร่วมกันกำหนดแผนมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และหาวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยโดยจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับพนักงาน ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2



**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

ตารางที่ 1 ผลการค้นหาค้นหาอันตรายในพื้นที่การปฏิบัติงานกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
1. ใช้สลิ้งผ้าใบคล้องม้วนวัตถุดิบ เพื่อยกม้วนวัตถุดิบด้วยเครน แล้วเข้าแกนยึดวัตถุดิบ ทำการล็อกม้วนวัตถุดิบกับแกนยึดวัตถุดิบให้แน่น	- พนักงานควบคุมเครน ขณะเคลื่อนย้ายม้วนวัตถุดิบชนเพื่อนร่วมงาน
2. ทำการล็อกม้วนวัตถุดิบกับแกนยึดวัตถุดิบให้แน่น	-พนักงานขับรถยก ยกม้วนวัตถุดิบชนเพื่อนร่วมงาน -พนักงานถูกม้วนวัตถุดิบ บาดมือในขณะที่จับม้วนวัตถุดิบเข้ากับแกนยึดวัตถุดิบ
3. จับแผ่นวัตถุดิบเข้าเครื่องรีดงาน จากนั้นจับกระดาษกันรอยพันเข้ากับแกนยึด โหลดเข้าเครื่องบีบขึ้นรูป นำผ้าใส่เข้ากับแกนยึดหมุนสกรูให้แน่น	- พนักงานถูกม้วนวัตถุดิบบาดมือ
4. ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องตั้งค่าข้อมูลตามโมเดลของชิ้นงาน	- พนักงานถูกไฟฟ้าช็อตจากเครื่องรีดงาน
5. กดเปิดเครื่องบีบขึ้นรูปชิ้นงาน บีบชิ้นงานทีละขั้นตอนจนครบการทำงาน จากนั้นกดปุ่มทำงานอัตโนมัติ	- พนักงานถูกชิ้นงานบาดมือจากการจับชิ้นงาน - พนักงานได้รับอันตรายจากการสัมผัสเสียงดังจากเครื่องบีบขึ้นรูป
6. จับชิ้นงานใส่ลงอุปกรณ์สำหรับบรรจุชิ้นงาน จากนั้นยกอุปกรณ์สำหรับบรรจุชิ้นงานใส่รถเข็น	- พนักงานถูกชิ้นงานบาดมือ - ล้อรถเข็นงาน ทับเท้าพนักงาน - อุปกรณ์สำหรับบรรจุชิ้นงาน หล่นใส่เท้าพนักงาน
7.การจัดการเศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว โดยปิดเครื่องถอดปลั๊กไฟ เครื่องบีบขึ้นรูปชิ้นงาน กวาดเศษวัสดุใส่ถังใบใหญ่ และขับรถยก ย้ายไปเก็บในพื้นที่จัดเก็บ	- พนักงานถูกเศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว บาดมือ - พนักงานขับรถยก ชนพนักงานที่ทำงานบริเวณใกล้เคียง

ตารางที่ 2 ผลการกำหนดแผนมาตรการป้องกันอุบัติเหตุและกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย ในกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน	มาตรการป้องกัน	กิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย
- พนักงานควบคุมเครนได้รับอันตรายจากการทำงานของเครนที่ผิดปกติ	- ตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครนก่อนการปฏิบัติ งานทุกครั้ง	1. ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK 2. ปลอดภัย ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK
- พนักงานขับรถยกยกม้วนวัตถุดิบชนเพื่อนร่วมงาน	- ผ่านการอบรมการขับรถยกอย่างปลอดภัย และต้องมีใบอนุญาตที่ทางบริษัทออกให้	3. สวมถุงมือผ้า ยกวัตถุดิบ



NMCCON 2021

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

	- และต้องให้สัญญาณแตร และสัญญาณไฟ ขณะปฏิบัติงานให้เพื่อนร่วมงานทราบ	อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK 4. ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุ ต้องเป็นศูนย์ OK
- พนักงานถูกม้วนวัตถุบิดบดมือ	- สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้ง ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน	5.สวมถุงมือ จับชิ้นงาน อุบัติเหตุ เป็นศูนย์ OK
- พนักงานถูกไฟฟ้าช็อต จากเครื่อง รีดงาน	- พนักงานต้องตรวจสอบสภาพการใช้งาน ของ เครื่องรีดงาน ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง	6.สวมถุงมือ สวมรองเท้านิรภัย ปลอดภัย อุบัติเหตุเป็นศูนย์ OK
- พนักงานถูกชิ้นงานบาดมือจาก การจับชิ้นงาน	- สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้ง ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน	7. เก็บเศษวัสดุ ห้ามใช้มือ ปลอดภัย อุบัติเหตุเป็นศูนย์ OK
- พนักงานถูกชิ้นงานบาดมือ - ล้อรถเข็นงาน ทับเท้าพนักงาน	- สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้ง ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน - สวมรองเท้านิรภัยทุกครั้งขณะปฏิบัติงาน	
- พนักงานถูกเศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว บาดมือ	- พนักงานต้องใช้ไม้สำหรับเขี่ยวัสดุ - ห้ามใช้มือโกยเศษวัสดุ	

ผลการศึกษา พบว่า ในพื้นที่การปฏิบัติงานกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน มีอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้พนักงาน
ควบคุมเครนได้รับอันตรายจากเครนชนพนักงาน ม้วนวัตถุบิดบดมือ ถูกไฟฟ้าช็อตจากเครื่องรีดงาน ชิ้นงานบาดมือ
เสียดัง ล้อรถเข็นงานทับเท้าพนักงาน ชนเพื่อนร่วมงาน อุปกรณ์สำหรับบรรจุชิ้นงาน หล่นใส่เท้าพนักงาน ถูกเศษวัสดุที่
ไม่ใช่แล้วบาดมือ รถยกชนพนักงาน เป็นต้น และมีการกำหนดแผนมาตรการป้องกันและกิจกรรมหยั่งรู้อันตราย คือ

1. ตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครนก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง
2. ผ่านการอบรมการขับรถยกอย่างปลอดภัย และต้องมีใบอนุญาตที่ทางบริษัทออกให้ และต้องให้สัญญาณแตร
และสัญญาณไฟ ขณะปฏิบัติงานให้เพื่อนร่วมงานทราบ
3. สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน และสวมรองเท้านิรภัยทุกครั้งขณะ
ปฏิบัติงาน

4. พนักงานต้องตรวจสอบสภาพการใช้งานของ เครื่องรีดงาน ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง

5. พนักงานต้องใช้ไม้สำหรับเขี่ยวัสดุ และห้ามใช้มือโกยเศษวัสดุ

และจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย โดยเลือกแบบมือชี้-ปากย้ำ ใจความดังนี้ ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุ

ต้องเป็นศูนย์ OK ปลอดคน ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK สวมถุงมือผ้า ยกวัตถุบิด อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK
ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK สวมถุงมือ จับชิ้นงาน อุบัติเหตุเป็นศูนย์ OK สวมถุงมือ สวมรองเท้า
นิรภัย ปลอดภัย อุบัติเหตุเป็นศูนย์ OK และเก็บเศษวัสดุ ห้ามใช้มือ ปลอดภัยอุบัติเหตุเป็นศูนย์ OK

3. ผลการศึกษาการค้นหามันตรายและการจัดทำแผนมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ ในพื้นที่การปฏิบัติงาน กระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม

ผลการค้นหามันตราย และจัดทำมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อนำไปจัดกิจกรรมหยั่งรู้อันตราย (KYT)
ให้กับกระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม พบว่า หัวหน้างานให้ความร่วมมือในการร่วมมือกันค้นหามันตรายใน



**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

พื้นที่การปฏิบัติงาน และร่วมกันกำหนดแผนมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และหาวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยโดยจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย (KYT) เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับพนักงาน ดังแสดงในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการค้นห้อันตรายในพื้นที่การปฏิบัติงานในกระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
1.เปิดเครื่อง และตรวจสอบการทำงานของเครื่องลำ และเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม	- พนักงานถูกไฟฟ้าช็อตจากเครื่องลำชิ้นงาน - พนักงานได้รับอันตรายจากการสัมผัสเสียงดัง
2.ยกภาชนะบรรจุชิ้นงานใส่ถาดวางไว้หน้าเครื่อง	- ภาชนะบรรจุชิ้นงานใส่ถาด ล้มทับพนักงานเนื่องจากวางไม่ตรงกับล้อคหรือเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง - ชิ้นงานบาดมือพนักงาน
3.ยกภาชนะการบรรจุชิ้นงานใส่เครื่อง กดปุ่มไหลลดภาชนะบรรจุชิ้นงานเข้ากระบวนการลำ	- ภาชนะการบรรจุชิ้นงานหล่นใส่เท้าพนักงาน - พนักงานลื่นล้มขณะทำงาน เนื่องจากพื้นเปียกน้ำมันจากชิ้นงาน
4.เมื่อเครื่องงานเสร็จ ยกภาชนะบรรจุชิ้นงานออกวางไว้บนโต๊ะงาน และตรวจสอบ	- ภาชนะบรรจุชิ้นงาน หล่นใส่เท้าพนักงาน และชิ้นงานบาดมือพนักงานขณะปฏิบัติงาน
5. ยกภาชนะบรรจุชิ้นงาน ใส่รถเข็นส่งต่อกระบวนการหยอดดาวอีพ็อกซี่	- พนักงานถูกชิ้นงานบาดมือ ภาชนะบรรจุชิ้นงานหล่นทับเท้าพนักงาน และ - รถเข็นอาจทับเท้าเพื่อนร่วมงาน

ตารางที่ 4 ผลการกำหนดแผนมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ กิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย กระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม

จุดที่อาจเกิดอันตรายในพื้นที่	มาตรการป้องกัน	กิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย
- พนักงานถูกไฟฟ้าช็อตจากเครื่องลำชิ้นงาน	- พนักงานต้องตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครื่องลำชิ้นงานก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง	1. ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK
- ภาชนะบรรจุชิ้นงานล้มทับพนักงานเนื่องจากวางไม่ตรงกับล้อคหรือเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง - ชิ้นงานบาดมือพนักงาน	- วางภาชนะบรรจุชิ้นงานให้ตรงกับล้อคของจุดวางงาน	2. ยก basket พร้อมกัน ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK 3. ไม่กระชากงาน ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK
- ภาชนะบรรจุชิ้นงานหล่นใส่เท้า - พนักงานลื่นล้มขณะทำงาน	- ยกภาชนะบรรจุชิ้นงานให้มั่นคงด้วยสองมือ - สวมรองเท้ากันลื่นทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน	4. สวมถุงมือทุกครั้ง ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK
- ภาชนะบรรจุชิ้นงาน หล่นใส่เท้าพนักงาน - ภาชนะบรรจุชิ้นงานบาดมือพนักงานขณะปฏิบัติงาน	- วางอุปกรณ์ใส่ถาด ให้ตรงกับล้อคของจุดวางงาน - กำหนดให้พนักงานยกภาชนะบรรจุชิ้นงานครั้งละถาดด้วยสองมือ - สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน	5. ยก tray ไม่เกินครั้งละ 5 ถาด ปลอดภัยอุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK 6. สวมถุงมือทุกครั้ง ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK



**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

- ภาชนะบรรจุชิ้นงาน หล่นทับเท้า	- กำหนดการยกภาชนะบรรจุชิ้นงาน ไม่เกินครั้งละ 5 ถาด เพื่อไม่ให้ชิ้นงานหล่นทับเท้าพนักงาน
- อุปกรณ์สำหรับบรรจุชิ้นงานบาดมือ	- สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน

ผลการศึกษา พบว่า ในพื้นที่การปฏิบัติงานกระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม มีอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้ พนักงานถูกไฟฟ้าช็อต เสียงดังจากเครื่องจักร ภาชนะบรรจุชิ้นงานใส่งานล้มทับพนักงาน ชิ้นงานบาดมือ ถิ่นลื่น และรถเข็นชนพนักงาน เป็นต้น และมีการกำหนดแผนมาตรการป้องกันและกิจกรรมหยั่งรู้อันตราย คือ

1. ต้องตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครื่องล้างชิ้นงานก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง
2. สวมถุงมือกันบาดชนิดไม่มีซิลิโคนทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงาน และสวมรองเท้านิรภัยทุกครั้งขณะปฏิบัติงาน

ปฏิบัติงาน

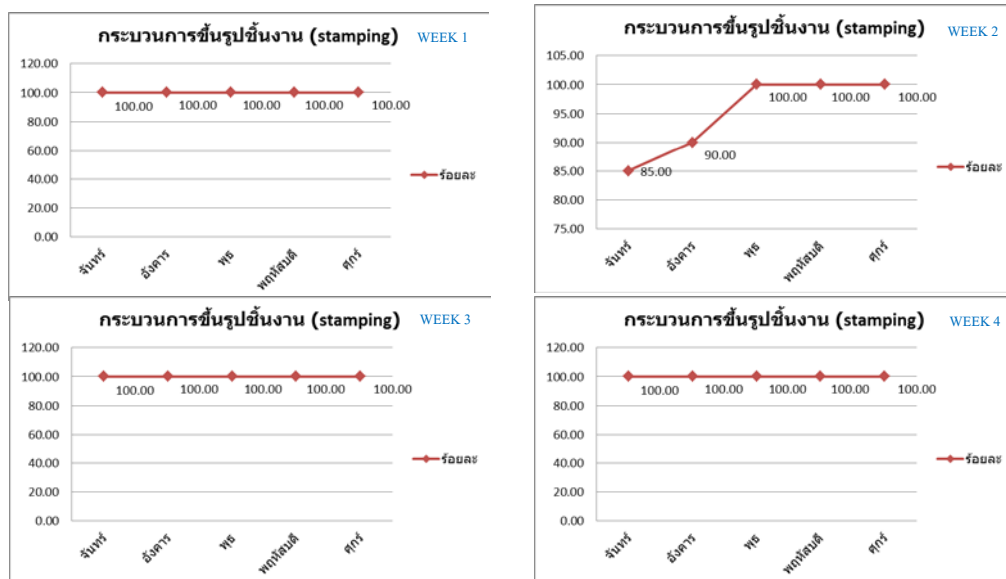
3. วางภาชนะบรรจุชิ้นงานให้ตรงกับลือคของจุดวางงาน และยกภาชนะบรรจุชิ้นงานให้มั่นคงด้วยสองมือ
4. กำหนดการยกภาชนะบรรจุชิ้นงาน ไม่เกินครั้งละ 5 ถาด เพื่อไม่ให้ชิ้นงานหล่นทับเท้าพนักงาน

และจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย โดยเลือกแบบมีชี-ปากยา ใจความดังนี้ ตรวจสอบก่อนใช้ ปลอดภัย อุบัติเหตุ

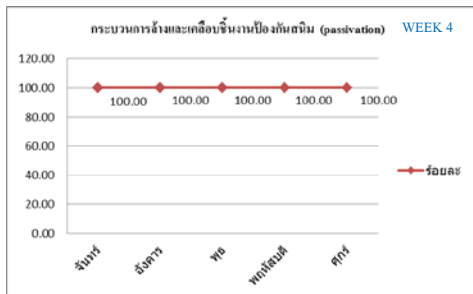
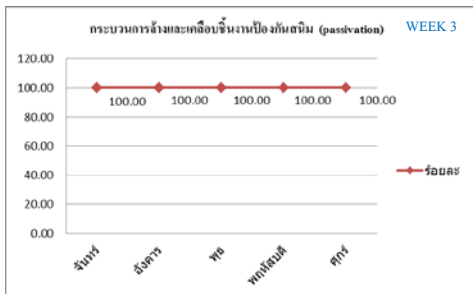
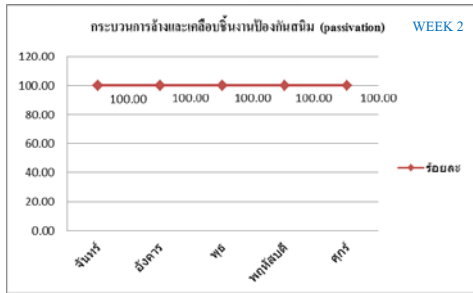
ต้องเป็นศูนย์ OK สวมถุงมือ สวมรองเท้านิรภัย ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK ยก basket พร้อมกัน ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK ไม่กระชากงาน ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK และยก tray ไม่เกินครั้งละ 5 ถาด ปลอดภัย อุบัติเหตุต้องเป็นศูนย์ OK

4. ผลการติดตามการทำการกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย (KYT) ในพื้นที่ปฏิบัติงานกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน และกระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม

ผลการติดตามการทำการกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย (KYT) หัวหน้างานและพนักงานในพื้นที่ปฏิบัติงานของกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน ในสัปดาห์ที่ 1 – สัปดาห์ที่ 4 ดังแสดงกราฟที่ 1 และกระบวนการเคลื่อนชิ้นงานป้องกันสนิม และในสัปดาห์ที่ 1- สัปดาห์ที่ 4 ดังแสดงในกราฟที่ 2



กราฟที่ 4.1 ผลการติดตามการทำการกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย (KYT) ในกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน



กราฟที่ 2 ผลการติดตามการทำกิจกรรมการหยุดรู้อันตราย (KYT) ในกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม

จากกราฟที่ 1 ผลการทำกิจกรรมหยุดรู้อันตราย (KYT) ของกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน พบว่า ในสัปดาห์แรก พบว่า มีการทำกิจกรรมฯ ไม่ครบร้อยละ 100.00 โดยพบปัญหาจากภาที่หัวหน้างานมีเรื่องที่พูดคุยกับพนักงานหลายเรื่องจนทำให้หมดเวลาและหัวหน้างานบางส่วนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการทำกิจกรรม แต่ในสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 4 พบว่า มีการทำกิจกรรมครบร้อยละ 100.00 ทุกวัน และจากกราฟที่ 2 การทำกิจกรรมหยุดรู้อันตราย (KYT) ของกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิมในสัปดาห์แรก พบว่า มีการทำกิจกรรมฯ ไม่ครบร้อยละ 100.00 ปัญหาที่พบในการไม่ทำกิจกรรมฯ เนื่องจากหัวหน้างานบางส่วนเข้านสายจึงไม่ได้มีการทำกิจกรรม และหัวหน้างานยังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับการทำกิจกรรม แต่ในสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 4 พบว่า มีการทำกิจกรรมครบร้อยละ 100.00 ทุกวัน

อภิปรายผล

ผลการค้นหาอันตราย และจัดทำมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อนำไปจัดกิจกรรมหยุดรู้อันตราย ให้กับกระบวนการขึ้นรูปชิ้นงาน และกระบวนการเคลือบชิ้นงานป้องกันสนิม พบว่า หัวหน้างานให้ความร่วมมือในการร่วมมือกันค้นหาอันตรายในพื้นที่การปฏิบัติงาน ร่วมกันกำหนดแผนมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และหาวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยโดยจัดกิจกรรมการหยุดรู้อันตราย เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับพนักงาน และผลการจัดกิจกรรมหยุดรู้อันตรายของหัวหน้างานและพนักงานในสัปดาห์แรก ทั้งสองแผนกมีการทำกิจกรรมฯ ไม่ครบ ร้อยละ 100.00 โดยพบปัญหาจากภาที่หัวหน้างานมีเรื่องที่พูดคุยกับพนักงานหลายเรื่องจนทำให้หมดเวลาและหัวหน้างานบางส่วนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการทำกิจกรรม แต่ในสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 4 พบว่า มีการทำกิจกรรมครบร้อยละ 100.00 ทุกวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิติพงษ์ เคนวัน และอัจฉริยะ อุปรการกุล (2558) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการลดอุบัติเหตุจากการทำงาน ของพนักงานบริษัท ขอนแก่นบริเวอรี่ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการลดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงาน พบว่า พนักงานให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมใส่ใจเป็นอย่างดี และตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานในขณะปฏิบัติงาน ดังนั้น การทำกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ในการทำงาน จึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ทั้งนี้บริษัท หัวหน้างานต้องเป็นผู้นำ และสนับสนุนผลักดันให้กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยนี้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) บริษัทควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยให้กับพนักงานทุกแผนก เพื่อกระตุ้นเตือนพนักงานให้ทำงานด้วยความระมัดระวังและไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

(2) หัวหน้างานต้องให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย และกำกับดูแล วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และตรวจสอบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความปลอดภัย กิจกรรมการหยั่งรู้อันตรายให้กับทุกพื้นที่การปฏิบัติงาน

(2) บริษัทควรเน้นการจัดกิจกรรมการหยั่งรู้อันตรายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน และเป็นการปลูกจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้กับตัวพนักงานเอง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2562). สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก

<https://www.sso.go.th>.

บริษัท ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด. (2564). สถิติข้อมูลอุบัติเหตุบริษัท ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2563. สไลด์. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ปิติพงษ์ เคนวัน และอัจฉริยะ อุปการกุล. (2558). การศึกษาแนวทางการลดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานบริษัท ขอนแก่นบริเวอรี่ จำกัด. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).